

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НЕНЦ,
доктор педагогічних наук, професор

 В.В. Вербицький
» _____ 2023 рік

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
заступників директорів закладів позашкільної освіти
(25 вересня – 20 жовтня 2023 р.)

Форма навчання: очно-дистанційна 180 год. / 6 кред. ЄКТС

ЛІЦЕНЗІЯ
серія АЕ № 270777

ОБГОВОРЕНО
на засіданні педагогічної ради НЕНЦ
Протокол № 3 від 25 серпня 2023 р.

Київ – 2023

Пояснювальна записка

Навчально-тематичний план курсів підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти складений з урахуванням вимог Закону України “Про освіту”, Закону України “Про вищу освіту”, Закону України “Про позашкільну освіту” та Положення про позашкільний навчальний заклад, а також нормативно-правових документів у галузі післядипломної освіти педагогічних кадрів, Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 "Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників", пункту 1.4.1 Стратегічної цілі 1.4 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2023 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 10.01.2023 № 15.

НТП курсів підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти розроблений з урахуванням соціокультурних та політико-економічних умов розвитку України, європейського вектору модернізації освіти держави, напрямів її реформування, новітніх наукових розробок і кращих практик у галузі позашкільної освіти.

НТП курсів підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти ґрунтується на засадах компетентісного, андрагогічного, акмеологічного, амеологічного підходів, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Метою проведення курсів є вдосконалення управлінської, науково-методичної та професійно-фахової компетентності керівників закладів позашкільної освіти, сприянні їхньому професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій шляхом реалізації наступних завдань:

удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;

отримання додаткових та вдосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності;

активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів в умовах очно-дистанційного навчання.

Формування змісту підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти здійснюється з урахуванням галузевої специфіки та професійного спрямування, що визначається:

викликами відкритого суспільства щодо забезпечення навчальних закладів висококваліфікованими та конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг фахівцями;

сучасними вимогами щодо форм, методів і засобів професійно-педагогічної діяльності працівників;

досягненнями в напрямах соціальної, педагогічної, психологічної, управлінської, економічної, правової, технологічної та ін. підготовки.

Навчально-тематичний план розрахований на 180 годин і складається із семи модулів, які є типовими для навчальних планів, а саме:

- освітологічний і нормативно-правовий;
- менеджмент та лідерство;
- соціально-психологічний;
- науково-методичний;
- виховний процес в закладі позашкільної освіти;
- впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів позашкільної освіти;
- діагностично-аналітичний.

Відповідно до оновленої [ст.51 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) до НТП включені спецкурси, які є обов'язковими для педагогів:

- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- психолого-педагогічна підтримка дітей, батьків та педагогів в умовах надзвичайної ситуації.

Із розрахунку: очна частина складає 44 год., дистанційна – 136 год. Модель курсів за формою проведення – змішана (онлайн, офлайн).

Дистанційний етап передбачає самостійну роботу слухачів без відриву від основної роботи.

Основним завданням цього етапу є якісне забезпечення та супровід самостійної роботи слухачів з використанням технологій дистанційного навчання.

Схемою очно-дистанційної моделі курсів передбачено:

- ознайомлення з теоретичним матеріалом відповідно до навчально-тематичного плану курсів підвищення кваліфікації;
- лекції, навчальні тренінги з фахової підготовки;
- проведення конференції з обміну досвідом;
- моніторинг та діагностування навчальної діяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації;
- захист випускних робіт.

Навчально-тематичним планом курсів передбачено індивідуальна освітня траєкторія слухача за фаховим модулями.

Навчально-тематичний план включає *аудиторну* і *позааудиторну* роботу слухача курсів підвищення кваліфікації. На самостійну роботу виділяється 90 годин.

Аудиторні заняття складаються з трьох блоків: *інформаційно-мотиваційного* (лекції), *практико-діяльнісного* (практичні, семінарські, тренінгові заняття, тематичні дискусії, тематичні зустрічі тощо) і *контрольного* (захист курсової творчої роботи (проекту) та ін.).

Під час самостійної роботи педагогічний працівник готується до лекційних, практичних занять, набуває методичних знань при аналізі фахових документів, науково-методичної літератури, зокрема монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, науково-методичних статей, додаткової електронної бібліотеки тощо. У такий спосіб забезпечується інтеграція теоретичної і практичної складової неперервного професійного розвитку, мотивація керівних кадрів до продуктивної, творчої діяльності протягом курсів.

Диференціація та індивідуалізація навчального процесу впроваджується через особистісно-орієнтовне спрямування змісту занять, консультації, спецкурси за вибором та виконанням випускної роботи. Основні форми контролю рівня, знань та вмінь – вхідне та вихідне діагностування, тестування та комплексний залік. Резерв часу використовується на проведення занять за результатами вхідного діагностування.

Результати підвищення кваліфікації

Актуальність підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти зумовлена потребами та вимогами сьогодення у ґрунтовному переосмисленню сутності управління закладами позашкільної освіти. Виникає необхідність у формуванні фахових компетентностей керівників задля модернізації управлінських підходів та оволодіння ефективними технологіями управління.

Результатом підвищення кваліфікації керівників закладів позашкільної освіти є готовність керівника відповідати на соціокультурні й освітні виклики сьогодення, впроваджувати сучасні освітні інновації, управляти освітніми процесами закладу на засадах свободи, демократії, творчості для успішного функціонування освітньої системи та позашкільля зокрема.

У результаті підвищення кваліфікації слухач має:

1. Визначати стан функціонування системи, рівня закладу позашкільної освіти, виявляти існуючі проблеми практики управління, визначати умови, що забезпечують ефективність управлінської діяльності в освіті.
2. Реалізувати отриманні під час навчання знання, вміння та ставлення під час управлінської діяльності, у підготовці планів і програм діяльності закладу; розробці та прийнятті управлінських рішень; навчанні персоналу; у діловому спілкуванні тощо – тобто безпосередньо в процесі реалізації управлінських функцій.

3. Застосовувати вміння акумулювати інформацію щодо кращого управлінського досвіду, новітніх наукових досягнень з різних галузей знань, створення інформаційних баз, центрів тощо.
4. Створювати нові проекти, продукувати новою інформацію, що потім може використовуватися іншими для забезпечення управлінського процесу в освіті.
5. Організовувати та проводити різноманітні комунікативні заходи – науково-практичних конференцій, симпозіумів, форумів та роботи різноманітних постійно діючих і короткотермінових об'єднань, робочих груп, проектів тощо.
6. Забезпечувати реалізацію функцій, покладених на керівника закладу освіти у кадрових, інформаційних, фінансово-економічних, технічних ресурсів тощо.
7. Здатність керівника здійснювати довготермінове і короткотермінове планування, приймати рішення в нестандартних ситуаціях, спілкуватися з людьми, нести відповідальність за успіх загальної справи тощо.
8. Впроваджувати у практичну діяльність глибокі знання у галузі управлінської діяльності та освітнього менеджменту, освітньої політики, психології управління тощо.
9. Налаштовувати ефективну управлінську взаємодію із використанням відповідних соціально-психологічних методів, управління конфліктами, профілактику стресів в управлінні, систематичну роботу із розвитку колективу, а також використання системи управлінських комунікацій.
10. Адекватно оцінювати власний рівень педагогічної майстерності, реальні можливості, професійно-особистісні потреби, запити, професійні настанови.
12. Моделювати індивідуальну освітню траєкторію розвитку професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості (програму індивідуально-особистісного руху) з опорою на мотиваційні детермінанти, суб'єктний досвід, потенційні можливості протягом міжкурсового періоду тощо.

Форми атестації слухачів курсів підвищення кваліфікації

Атестація здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) випускної (творчої) роботи.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації

№ з/п	Зміст модулів	Очна форма						Дистанційна форма					Разом
		Лекція	Практичні заняття, тренінги	Семинарські заняття, конференції	Тематичні дискусії	Самостійна робота	Усього	Інтернет заняття	Самостійна робота (у т.ч. підготовка випускних робіт)	Спецкурси	Контрольні заходи	Усього	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Модуль 1. Освітологічний і нормативно-правовий	2		2		2	6	2	8			10	16
1.	Професійний розвиток працівників позашкільної освіти в умовах реформ.	2					2		2			2	4
2.	Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти в умовах модернізації освіти			2			2		4			4	6
3.	Психологічні особливості освіти дорослих в умовах змішаного навчання					2	2	2	2			4	6
	Модуль 2. Менеджмент і лідерство		2	2		2	6	2	16	8		26	32
1.	Спецкурс. Управлінська діяльність керівника закладу позашкільної освіти в умовах соціальних трансформацій								4	8		12	12
2.	Самоменеджмент як чинник професійно-особистісного розвитку керівника/фахівця освіти					2	2	2	4			6	8
3.	Булінг у закладі освіти: сутність, наслідки, подолання			2			2		4			4	6
4.	Формування позитивного іміджу сучасного закладу позашкільної освіти		2				2		4			4	6

Модуль №3 Соціально-психологічний		6	2	8	2	14	10	26	34		
1	Попередження професійного стресу та «професійного вигорання» персоналу закладу позашкільної освіти	2				2	2	6		8	10
2	Спецкурс. Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами	2			2	4		6	10	16	20
3	Психолого-педагогічна підтримка дітей, батьків та педагогів в умовах надзвичайної ситуації	2				2		2		2	4
Модуль №4 Науково-методичний		4	2	2	4	12	2	24	8	34	46
1	Розвиток «м'яких навичок» у професійному розвитку педагогічних працівників	2				2		6		6	8
2	Структура науково-методичної діяльності у сфері позашкільної освіти			2	2	4		4		4	8
3	Інноваційні форми роботи у сфері методичного менеджменту	2			2	4		4		4	8
4	Підготовка педагога до інноваційної діяльності. Критерії оцінювання інновацій		2			2	2	6		8	10
5	Спецкурс. Інтеграція в Європейський освітній простір							4	8	12	12
Модуль 5. Виховний процес в закладі позашкільної освіти		4			2	6	2	14	6	22	28
1	Моделювання виховної системи позашкільного закладу.	2				2	2	6		8	10
2	Громадянське виховання в закладі позашкільної освіти		2			4		4		4	8
3	Спецкурс. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді							4	6	10	10

	Модуль №6. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів позашкільної освіти		2				2	2	10	4		16	18
1	Кібербезпека в освітній галузі		2				2	2	6			8	10
2	Спецкурс. Використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку								4	4		8	8
	Модуль № 7. Діагностично-аналітичний			4			4				2	2	6
1	Конференція з обміну досвідом			4			4						
2.	Тестування										2	2	2
	Разом:	6	16	10	-	12	44	12	86	36	2	136	180

Завідуюча кафедрою
методики позакласної та позашкільної роботи НЕНЦ,
кандидат педагогічних наук

Г. В. Корнієнко